

بسم الله الرحمن الرحيم

د امریکا په مشرۍ پانگوال نړیوال نظم او د دغه نظم واکمني او اړوند بنسټونه به تل پاکستان خپل غلام ساتي

خبر:

د ۲۰۲۲ کال د نومبر په دویمه نېټه د ریکو ډیک (Reko Diq) د مسو او سرو زرو د کان پروژې په اړه د ولسمشرۍ مرجع (Presidential Reference) اورېدو پر وخت قاضي منیب اختر د پانگې اچونې د شخړو د هوارې لپاره نړیوال مرکز (ICSID) لخوا د پاکستان پر وړاندې د ۶،۵ بیلینونو ډالرو وروستۍ پرېکړه «اتومي بم» وباله؛ ځکه چې د نړۍ په هر ځای کې یې د پلي کېدو لپاره په پام کې نیولې شو.

تبصره:

د ۲۰۱۹ کال د جولای په ۱۲مه، د نړیوال بانک محکمې، پاکستان ۶،۵ ملیارده ډالر جریمه کړ؛ دا پرېکړه یې د پاکستان د حکومت او تیتیان مسو کمپنۍ (TCCP) ترمنځ د ریکو ډیک ستر کان پر سر د شخړې د حل په موخه وکړه. دا پرېکړه وروسته له دې وشوه چې د بلوچستان د کانونو ادارې د ستري محکمې د ۲۰۱۳ کال حکم په تعقیب د TCCP شرکت هغه غوښتنلیک رد کړ چې په یاد ایالت کې یې د څو ملیونو ډالرو کان د کېندنې اجازه غوښتله. د سوداګرۍ نړیوالې خونې د منځګړیتوب له مخې، که پاکستان د ۲۰۲۲ کال د ډسمبر تر ۱۵مې کومې هوکړې ته ونه رسېږي؛ دغه هېواد د ۲ تر ۳ ملیارده اضافي جریمې له گواښ سره مخ کېږي. په پاکستان کې د بهرنۍ پانګونې د ودې او ساتلو قانون ۲۰۲۲ (FIPPA) لخوا پر پاکستان د فشار د بلي دروازي د پرانیستل کېدو په مانا ده.

د حکومت لپاره دا نا معمولي خبره ده چې له ستري محکمې و غواړي چې د یوه «خپلواک» هېواد، پاکستان او د نړۍ تر ټولو مخکښ د کان کېندنې کمپنۍ تر منځ داسې سوداګریزیه معامله له وړاندې پاکه وښيي؛ هغه کمپنۍ چې د پانګې اچونې د شخړو د هوارې لپاره نړیوال مرکز (ICSID) امر، چې په نړیواله کچه د پلي کېدو وړ دی، له ځان سره لري.

دا څرګنده ده چې په اوسني نړیوال نظم کې له لویو قدرتونو پرته هېڅ دولت خپلواکي نه لري. هغه «ملي خپلواکي او حاکمیت» چې په اوسني نړیوال نظم کې «پاک او سپېڅلی» ګڼل کېږي؛ له فریب او دوکې پرته بل څه نه دي. له یوې خوا دولتونو ته اجازه ورکړل شوې چې د ملي حاکمیت او خپلواکۍ په نوم خپل قوانین جوړ کړي؛ خو له بل لوري د ICSID پشان د نړیوالو قوانینو او بنسټونو په نوم نور قوانین ورباندې تحمیلېږي.

نړیوال حاکمیت او قوانین تر ملي قانون پورته او برلاسي دي، ځکه دولتونه باید د ډیموکراتیک نظام له مخې قوانین جوړ کړي. نو قوانین د استعماري هېوادونو له حکمونو سره سم جوړېږي، ترڅو د نړیوالو قوانینو او

پرېکړو برلاسي ډاډمنه شي؛ لکه په پاکستان کې د بهرنۍ پانګونې د ودې او ساتلو قانون ۲۰۲۲ (FIPPA) کې مو چې وليدل.

نو کله چې يو دولت د ملګرو ملتونو، سوداګرۍ نړيوال سازمان (WTO)، د عدالت نړيوالي محکمې، FATF او IMF غړيتوب واخلي، نو بيا د ملي حاکميت او ريښتني خپلواکۍ خبرې بېخايه دي. ډيموکراتيک نظام، نړيوال نظم او نړيوال استعماري بنسټونه زموږ د دښمنانو هغه «اتومي بمونه» دي، چې له لارې يې موږ د ريښتنيو وسلو له کارولو پرته خپل غلامان جوړوي.

د ريښتيني خپلواکۍ د ترلاسه کولو لپاره اړينه ده چې اوسنۍ نړيوال نظم ختم کړل شي او دا د نبوت پر منهج خلافت له تاسيس پرته ناشوني ده. خلافت هغه دولت دی چې قوانين يې له قران او نبوي سنتو څخه اخيستل شوي او د نړۍ بل هېڅ قانون نه شي ورباندې برلاسي کېدلی.

خلافت د حکومتولۍ هغه نظام دی چې اسلامي حُکمې به سره يوځای کړي او د هغوی بشري او طبيعي زېرمې به په يوه ستر ځواک بدلې کړي؛ هغه وخت به اړتيا نه وي چې خپل حاکميت او خپلواکي د کومې بهرنۍ پانګې پانګونې ته وسپارو. همدا يوازینی لار ده چې کولای شو خپل عزت، سوکالي او د الله سبحانه و تعالی رضایت ترلاسه کړو.

وَمَنْ أَوْفَىٰ بِمَا عَاهَدَ عَلَيْهِ اللَّهُ فَمَسِيئَتِهِ أَجْرًا عَظِيمًا

ژباړه: «... او څوک چې پر هغه ژمنه ودرېږي چې له الله سره يې کړې، الله به ډېر ژر لوی اجر ورکړي»
[الفتح، ۱۰: ۴۸]

د حزب التحرير مرکزي مطبوعاتي دفتر ته

انجنير شهزاد شيخ، د حزب التحرير ولايه – پاکستان مرستيال وياند

ژباړه: محمد هارون رؤفي